

Framhald av síðu 1

meira í Føroyum, soleiðis, at betri prisur fæst fyri tær.

Og tað kann ikki sigast annað enn, at hesar fyrstu lidnu vørurnar, sum eru gjørðar úti í køkinum á Føroya Fiskasølu, hava eydnast væl. Føroyska pressan var í vikuni bjóðað til borðs á Fiskasøluni, har tíðindafólkini royndu fleiri rættir.

Her var toskur í ostasós, champignonsós og persillusós, toskur við kryddlagi omaná, fiskakøkur o.s.fr. Pakkað í kókiposar ella aluminumsbakkar. Klárt at leggja á pannuna ella koyra í pottin.

Nú liggja so nakrir 100.000 pakkar í køliskúnum hjá IRMA. Pakningarnir eru framúr vælegnaðir og snottuligir. Soleiðis at keyparin treyðugt fer framvið uttan at hyggja nærri. Hver pakki ella eskja er ætlað til tvey fólk og kostar niðanfyrir 20 kr.

Tær royndirnar, sum eru sendar til Danmarkar higartil, hava fingið sera góða móttøku av teimum fólkunum, sum hava roynt tær.

Meðan vørurnar verða gjørðar í køkinum á Fiskasøluni av fyrstan tíð og royndar har, so verða tær hópfarmleiddar ávikavist á Bakkafrøst og á Kósavirkinum. Nú skulu so fyrstu úrslitini úr Danmark vísa, um munandi størri framleiðsla skal fara í gongd.

Samstundis arbeiða tey á Fiskasøluni við at finna fram til nýggjar rættir. Eitt nú fiskapannukøkur. Hetta er nakað, sum tey meta, fer at hava stóran áhuga í einstøkum keyparlondum.

Sum ein liður í hesum vørumerkingararbeiði hevur Fiskasølan tikið stig til at seta ein arbeiðsbólk við umboðum frá Fiskasøluni, Fødafisk í Hirtshals og Chaldur í Grimsby. Tað er Søren Christiansen, úr Havn, sum skal samskipa arbeiði í hesum bólkunum.

Hann sigur við Sosialin, at nú er ætlanin av álvara at satsa uppá vørumerking. Fyrstu úrslitini fylgja longu, og tey eru sera positiv. Hann leggur aftrat, at Fiskasølan hevur fingið ein sera kringan bretskað kokk at standa fyri arbeiðinum at gera nýggjar rættir. Teir hava enn bert havt góðar royndir av hesum bretanum.

Sum nakað heilt nýtt fer Føroya Fiskasøla miðjan november at luttaka við lidnum fiskarættum á eini stórar matvøruframsýning í Paris. Hon ber heitið »Sial« og skal Fiskasølan umframt teir lidnu døgurðarættirnar eisini hava roynt sál og laks, rogn og annað við.

jan

Sparararnir spældu av við 206 milliónir

Hvørt ár tá bankarnir hava aðalfund, lesa vit um, hvussu nógv teir hava givið spararunum.

Eftir roknskapunum finga spararnir 181 milliónir krónur í fjør. Men spararin fær ikki tað sama fyri peningin í ár, sum hann fekk í fjør.

Tann veruliga stóðan er tann, at spararnir taptu 206 milliónir krónur, ella 8 prosent av tí innsetta peninginum. Lánarin vann 62 milliónir, ella 2,5 prosent av tí lánta peninginum. Og bankarnir vundu sær 144 milliónir krónur av hesum, umframt vinningin av donskum virðisbrøvum.

Hetta kemur fram so:

Spararin

Innistandandi var 2.230 Mkr
Fyri at varðveita peningavirði skal innsetarin hava 15 prosent av hesum 334 Mkr
men hann fekk bert 181 Mkr
tá landskassin hevði tikið sínar 11 Mkr, so her var eitt tap uppá 153 Mkr
Hetta er eitt tap uppá 7 prosent, men tapið verður størri, meira um hetta seinni!

Lánarin:

Lánini vóru 2.183 Mkr
Virðið á tí, sum lánarin hevur keypt fyri henda pening, er eftir einum ári í dagsins peningi ... 2.510 Mkr
men tó er ikki vinningurin hjá lánarunum 327 Mkr
tí hann skal gjalda rentur og tær vóru 330 Mkr
frá rentuni kann lánarin draga rentufrádráttin.
Rentufrádrátturin var 139 Mkr, men lánarin fær ikki frádráttin fyrr enn árið eftir, tí verður rentufrádrátturin diskontaraður við 0,85,
virðið á rentufrádráttinum er tí 118 Mkr
So nú hevur lánarin ein vinning uppá 115 Mkr

Skatturin:

Landskassin hevur eisini eitt tap av hesum. Rentuskatturin, sum ikki er ein rentuskattur, men eitt 1/2 proSENTsgjald av innistandandi peningi.
gav landskassanum 11 Mkr
Rentufrádrátturin gav eitt tap 118 Mkr
So samlaða tapið hjá landskassanum varð 107 Mkr

Nú er tað so, at landskassin ber einki tap. Hevur landskassin eitt tap, ja so mega skattaborgararnir gjalda. Hvussu nógv sparararnir skulu gjalda av hesum og hvussu nógv lánararnir skulu gjalda, tað vita vit ikki. So vit siga bert at teir gjalda hvør sína helvt av landskassa tapinum.

So nú verður stóðan hendan:

Tapið hjá spararunum 153 Mkr
afturat hesum skal so helvtin av landskassa tapinum leggjast 53 Mkr
Samanlagt verður so tapið hjá spararunum ... 206 Mkr

Í prosentum av innistandandi peningi er hetta tapið 8 prosent.

Á sama hátt sum tapið hjá spararunum veksur, so minskar eisini vinningurin hjá lánarunum.

Vinningurin hjá lánarunum 115 Mkr
frá hesum verður so helvtin av landskassa tapinum tikin frá 53 Mkr
Samanlagt verður so vinningurin hjá lánarunum 62 Mkr

Her hava vit so fingið eitt tap uppá 206 Mkr, ein vinning uppá 62 Mkr, munurin er vinningurin hjá bankunum 144 Mkr

Hetta er tó bert ein partur av vinninginum hjá bankunum, men tað er ein onnur søga.

sjónarmið

Í dag:

Tórhallur Patursson, búskaparfrøðingur

Danmark — einki trotabúgv!

Nú borgarlig stjórn er skipað í Danmark eru røddir frammi, ið vilja gera hetta til nakað heilt einastandandi. Sagt verður, at Danmark er vorðið eitt »falittbúgv«. Øll liva yvir evni. Hetta tos og henda skrivning sum tann borgarliga pressan uppsaman trúttar niður í fólk, hevur ført við sær, at Danmark veruliga hevur fingið tvørleikar í útlandinum — av hesi niðurgongstalu.

Sagt verður — eisini í okkara borgarligu pressu, at javnaðarstjórnin einki gjørdi fyri at rætta eina skeiva figgarstöðu. Veruleikin er tvørturímóti.

Útvið 10% arbeiðsleys í Danmark. Uppií hesum tali er so iroknaður hvør einasti mistur arbeiðstími og eisini øll, sum koma aftrat sum arbeiðsfer.

Jákup Lindenskov hevur skrivað politisku viðmerkingina

Siðstu 10 márinu hevur talið av teinum nýaftrat komnu arbeiðsforu verið 1 1/2 ferðir størri í Danmark enn í hinum europeisku londunum.

Arbeiðsloysið í Onglandi telur 14%. Í Belgíu og Ítalíu nokkunda tað sama, meðan Grikkaland liggur munandi hægri í arbeiðsloysisprosentum. Í USA og Kanada eru tey veruligu arbeiðsloysistölini knappliga niðanfyrir tey bretska. Uppaftur verri er, at arbeiðsloysið í hesum londum fer at vaksa við 20% og kemur hetta at føra við sær, at arbeiðsloysið í OECD

politisk viðmerk-ing

ókinum verður meira enn 35 milljónir menniskju í 1983.

Hóast tað ikki er nakað at rósa sær av, so eru flestu av hinum europeisku londunum í líkandi stóðu sum Danmark hvat víðvikur almennu figgarstöðuni. Í 1982 roknað Svøríki, Háländ, Belgia og Japan at liggja við sama undirskoti sum Danmark.

Danmark er sjálvsagt einki trotabúgv. Idnaðurin er kappingarforur við onnur lond, serviceidnaðurin er millum heimsins fremstu, sosialu veitingarnar millum heimsins bestu. Danmark hevur

megnað at skaffa arbeiði til fleiri enn bert tey, sum koma sum nýggj arbeiðsmegi hvørt ár aftrat, og hetta í krepputíðum og eisini hevur Danmark fingið eina eftirlønarskipan og umhvørvislógávu í hesum krepputíðum.

Men Danmark hevur álvarsamar figgarligar trupulleikar, eins og onnur lond. Tánn hoga rentan — sum teir nýkonservativu figgarfrøðingarnir, sum fleiri stjórnmál, hava fingið igjøgnum, fremur ókt arbeiðsloysi. Hetta er tað sum dreypur alla nýløg.

Hetta ger gjaldsstóðuna sera trupla fyri lond sum hava lán, skuld uttanlands. Hetta ger undirskotið á figgarlógnum vaksandi. Og hesa stóðu er Danmark í.

Tann sera strammi politikkurin sum kann bera í sær munandi niðurskurð á sosialu veitingunum kemur at føra við sær uppáftur størri figgarligar vanlukkur.

Tað fer neyvan at eydnast at fáa arbeiðararøsluna til at vera við til einans at skera niður veitingarnar til tey veikastu liðini í samfelagnum, meðan hainntøkurnar, teir skattafri, verða spardir.

Harafurimóti vil javnaðarflokkurin samarbeiða tá talan er um at styrkja um framleiðsluna, við rimuligum inntøkuloggávu, sum kunnu temja avleiðingarnar av hárentu politikkinum.

Ti tað er hesin sum mest av øllum ræður um at temja.

J. L.